

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

129. An si Inquisitores non ferant sententiam in Hæreticum, teneantur restituere aliquid Principi sæculari, ad quam pertinebant bona confiscata dicti Hærectici? Et ex doctrina huius quæstionis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Et Potestate Inquisitorum. Ref. CXXVIII. & c. 463.

supradictorum verborum vide Ioannem Rojas de hereticis. part. 2. num. 46. ubi sic ait: Quando reus comprehenditur, & carceribus Sancti Officii mancipatur, statim fieri debet sequestratio bonorum illius, ne bona surripiantur, vel abscondantur, & penes aliquam personam idoneam coram Tabellione & executore ponantur, quæ persona eorum custodiam & curam habeat, & illa bona quæ servando servari non possunt, Inquisitorum mandato per custodem vendantur. Igitur in crimine hæresis debet procedere bonorum descriptio quæ est ad confiscationem præparatoria. Ita ille.

2. Rectè etiam in supradictis verbis dicitur: [El secreto de bienes se deve hazer, &c.] quæ sequestratio bonorum efficitur, ut dictum est, in ordine ad confiscationem; sed confiscatio bonorum non habet locum nisi in heretico confessio, vel legitime convicto; ergo non debet fieri nisi pro hæresi formalis, non autem in aliis casibus sapientibus hæresim, & ita docet Tabiena verb. hereticus num. 5. Repertorium Inquisitorum verb. confiscatio, vers. Item sciendum. Vmberius Locutus in praxi Inquisit. vers. bona hereticorum, num. 1. Sanchezius tract. de heret. cap. 25. num. 1. & cap. 18. num. 5. Cantera in qq. crim. rubric. de heret. cap. 1. num. 54. & alij. Vnde ex his rectè Rojas ubi supra num. 50. notavit bonorum sequestrationem, seu descriptionem non esse faciendam, quoties Inquisitores contra blasphemos, seu sortilegos procedunt, seu contra secundo dubitantes, &c. quia prædicti & alij similes proprie & verè non sunt heretici. Igitur bonorum descriptio, sicut & confiscatio, non debet fieri, ut optime dicta Instructio determinat, nisi pro hæresi formalis.

3. Notandum est etiam hic quod sequestratio bonorum non efficitur contra hereticum defunctum, propter rationem quam adducit Instructio Toletana supra dicta num. 61. ubi ita statuitur: [Aunque la probanza contra el defuncto sea bastante no se ha de hazer secreto de bienes porque estan en poder de terceros possedores los quales no han de ser despossedados hasta ser el defuncto declarado por herege y ellos vencidos en juicio.] Sic ibi.

4. Sed an sequestratio bonorum hereticorum absensium sit facienda, ita respondet Ferdinandus de Castro in op. mor. tom. 1. tract. 4. diff. 8. punct. 16. §. 3. n. 3. Bona absentium in tertium possessorum translata, licet de rigore iuris sequestrari non debeant, si tamen paulo ante citationem fuga præcessit, probatque facile possunt quæ bona sint, sequestrari debent. Sic responsum fuit à supremo Senatu Inquisitionis Inquisitoribus Gallie anno 1620. At sit fugit reus tempore quo captura exequenda erat, sequestrantur bona pro derelicto habita, vel quæ in potestate uxoris & filiorum reperiuntur, quod si hæc discerni non possunt, sequestrantur omnia quæ in ejus domo reperiuntur, quia omnia illa esse fugitivi præsumuntur. Hæc Castus, quæ sunt valde notanda.

RESOL. CXXVIII.

An bona hereticorum confiscata applicentur Inquisitoribus?

Et an bona Clericorum sive mobilia, sive immobilia, quæ ob ipsorum hæresim publicantur applicari debeant sisco Regio, vel sisco Ecclesie? Ex part. 4. tract. 8. Ref. 43.

Sup. hoc inf. §. 1. **R**elicta consuetudine aliorum locorum, assero quod in Hispania omnia bona hereticorum applicantur sisco Regio, quia Rex noster columna

fidei Inquisitoribus, & eorum ministris abundè suppeditat quicquid necessarium est ad conservationem S. Inquisitionis, & ex suo patrimonio quando opus est erogat, & ita ex Ignatio Lopez testatur Antonius Sanctarellus de heresi cap. 23. dub. 1. num. 3. Torreblanca de magia lib. 3. cap. 11. num. 41. Lorca ubi infra. Simanca in cathol. instit. tit. 9. num. 132. & alij. Vnde in instruct. Thomæ de Torquemada anno 1484. n. 10. sic habetur: [Los hereges y apostatas pierden todos sus bienes desde el dia que cometen tal delito, y los dichos sus bienes, y la propiedad dellos son confiscados, y aplicados a la camera y fisco de sus Altezas.] Sic ibi, quæ consuetudo procedit non solum quoad laicos, sed etiam quoad Clericos. Vnde licet attento jure Canonico bona Clericorum publicata, sint deferenda sisco Ecclesie, ut probat Covarruvias lib. 2. var. cap. 9. num. 12. Attamen in Hispania bona Clericorum, sive mobilia, sive immobilia, quæ ob ipsorum hæresim publicantur, applicantur sisco Regio, quam praxim testatur & approbat Covarruvias ubi supra. Sanchez in summa. tom. 1. lib. 2. cap. 20. n. 26. & Hieronymus Rodriguez in compend. qq. Regul. resol. 73. n. 14. quibus ego addo Cenedum, Azevedum, Salzedum, quos citat & sequitur Barbosa in collect. tom. 2. lib. 5. tit. 7. cap. 13. n. 8. & Lorca in 2.2. q. 11. art. 4. diff. 46. memb. 1. num. 6.

RESOL. CXXIX.

Ansi Inquisitores non servant sententiam in hereticum, teneantur restituere aliquid Principi seculari, ad quem pertinebant bona confiscata dicti heretici?

Et ex doctrina hujus questionis inferitur, an reus legitime interrogatus, negans veritatem, falsisque testibus se defendens, non teneatur poenam restituere, qua damnandus erat? Ex part. 4. tract. 8. Ref. 108.

§. 1. **H**ic casus ponitur & resolvitur à docto Emanuel de Valle de Moura opus de ensalz. incant. sect. 3. c. 1. n. 35. ubi sic ait: Si obiter quæras, an si Inquisitor extra tempus gratiæ & à fortiori in illo, vel Episcopus data opera hereticum poenitentem recipiat ad Ecclesie gremium, sive convictum aliqui, sive media tantum illius confessione, nullam interim sententiam directe ferendo, sed admissa confessione & abjurazione in forma cum è carceribus remittendo, an inquam, teneatur restituere Principi seculari quantum sibi intererat sententia, qua non lata bona confiscata ad se nequeunt pervenire, & quam iudices Ecclesiastici ferre tenentur? Respondetur negativè, quia jus quod fiscus Principis ad hereticorum bona acquirit, est remotum, & quasi per accidens, seu quasi ex hypothesi, si nempe delinquentes in effectu per iudicem competentem sententia prolata condemnentur: ergo Princeps nec habet jus commutativum, ut ea sententia proficatur, nec cum contra iustitiam lædit, qui illam illicitè contra quamcumque virtutem impedit. Ita Emanuel, & ego. Vnde puto quod reus legitime interrogatus negans veritatem, falsisque testibus se defendens, non tenetur poenam restituere, qua damnandus erat, quia actor non habet directè jus ad poenam, sed indirectè & per accidens, media iudicis sententia. Et ita contra Sotum de just. lib. 1. q. 6. art. 9. Castr. de leg. part. lib. 2. c. 12. Molinam de just. 10. 1. r. 2. diff. 95. tenet Aragon, Banez & Salomus in 2.2. D. Th. q. 62. art. 3. & Doctores quos citat & sequitur Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 10. diff. 8. n. 14.

147. signat. 147. 5. Suppono tertio.

Sup. hoc in tom. 6. tr. 1. Ref. 106. §. ult. & in Ref. 107. §. tertio. & in tom. 8. tr. 7. Ref. 31. §. 1. et in Ref. 34. §. 2.

Sup. hoc leg. doctrin. duarum primarum rel. ann. præterit. per totas, & signanter ex Ref. 2. §. 1. & §. Ex quibus.